

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Право на друштвата и корпоративно управување			
2.	Код	4PF320122			
3.	Студиска програма	Правни науки од област деловно право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по Деловно право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	Прва година / Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10
8.	Наставник	Вонреден проф. д-р Кристина Мишева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има за цел да ги унапреди, систематизира и синтетизира стекнатите знаење од претходните два циклуси на студирање, но и да го унапреди знаењето на студентите од трет циклус со позитивно-правните одредби во областа на правото на друштвата и корпоративното управувањето преку анализа на домашното и европското законодавство и јуриспруденцијата. Друга цел е на студентите да им ги прошири знаењата кои се однесуваат на основањето, управувањето, движењето на капитал на трговските друштва, преку националното законодавство и европските директиви и регулативи кои се однесуваат на предметната проблематика. Изучување и анализирање на правната регулатива што се однесува на овие институти, како и развојот и тенденциите на правото на друштва, трговската дејност, формите на трговските друштва, правата и обврските на содружниците односно акционерите. Понатамс друга важна цел е да одговори на прашањата од типот на дали и како надворешните аспекти на управувањето се одразуваат на интерната поделба на моќ и на интерната организациона поставеност во трговските друштва. Кои се моделите на управување и карактеристиките на модели на корпоративното управување. Односот меѓу органите на управување и органите на надзор со акционерите и другите засегнати лица. Цел на изучување се и интересите на акционерското друштво, односно друштвото со ограничена одговорност и акционерите односно содружниците. Начините на заштита и положбата на инвеститорите (акционерите и содружниците. Принципите на корпоративно управување на ОЕЦД				
11.	Содржина на предметната програма: Регулација на трговецот во различни правни системи; поим и белези на трговецот; правна суштина на трговецот; Трговските друштва (поим, класификации, форми на ТД). Услови за основање на трговските друштва (формални и материјални услови); Белези на трговските друштва (фирма, предмет на работење, седиште); Акти на трговските друштва (основачки акти, трговски книги, годишни сметки и финансиски извештаи; финансиски резултат и распоредување на добивката); Дивиденда, Трговски регистар и постапка за упис; учество во други трговски друштва (поврзани друштва); Јавно трговско друштво, Командитно друштво; Друштво со ограничена одговорност; Акционерско друштво; Правната положба на акционерите; Акции; Командитно друштво со акции; Статусни промени - присојединување, спојување и поделба на друштвата. Преобразба на друштво од една во друга форма на друштво. Прекугранично спојување на трговските друштва; Престанок на трговските				

	друштва; Судир на интереси и забрана на конкуренција; Поим дефиниција и значење на корпоративното управување; Фактори кои влијаат на структурата на корпоративното управување; Модели на корпоративно управување; Едностепен систем на управување и Двостепен систем на управување; Вработените во управувањето со трговските друштва. Европско друштво; Принципите на корпоративно управување според ОЕЦД; Нормативна рамка за добро корпоративно управување во Р. Македонија.			
12	Методи на учење: Наставата се изведува преку ex-cathedra и online предавања, интерактивна настава со дискусија; Активно вклучување на студентите во предавањата, вежбите и проектни задачи. Изработка на семинарски труд; Практична настава и рагледување случаи од пракса. Подготовка на студентите со континуираната проверка на знаењето за успешно завршување на завршниот испит.			
13	Вкупен расположив фонд на време	10 ЕКТС x 30 часа = 300 часа		
14	Распределба на расположивото време	$4*15+4*15+3*15+45+90=300$		
15	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 15 недели x 4 часа	60 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 15 недели x 4 часа	60 часа
16	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	45 часа
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	90 часа
17	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30 поени	
17.3.	Активност и учество	70 поени		
18	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите форми на наставни и други активности		
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и/или англиски		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		
	Литература			

22	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Милан Недков, Тито Беличанец, Елена Градишки-Лазаревска	Право на друштвата- прва и втора книга	Правен факултет Јустинијан Први- Скопје	2009/2010
		2.	Тито Беличанец, Александар Климовски, Тимчо Муцунски	Корпоративно управување	Правен факултет Јустинијан Први- Скопје	2014
		3.	Мадс Анденас Френк Вулдриц	Европско компаративно право за трговските друштва	Ад вербум	2011
		4.		Закон за трговските друштва на Р. Македонија; Закон за едношалтерск и систем на РМ, Закон за превземање на трговските друштва	ЈП „ Службен Весник“ -Скопје	1996-2022
	5.	European Commission	Study on directors' duties and sustainable corporate governance	EU publications	2020	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Дерек Френч	Блекстонови пишани закони за Право на трговски друштва	Табернакул- Скопје	2010
	2.	Елис Феран, Лук Чан Хо	Основи на финансво и корпоративно право	Оксфорд	2014	

		3.	Jaksa Barbic	Pravo društava – Društva osoba 2. izmijenjeno i dopunjeno izdanje	Organizator	2019
		4.	European Commission	Company law and corporate governance	https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/doing-business-eu/company-law-and-corporate-governance_en	

Ред.бр.2

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Конкурентското право во компаративните правни системи			
2.	Код	4PF320222			
3.	Студиска програма	Правни науки од област деловно право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по деловно право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10
8.	Наставник	проф.д-р Борка Тушевска Гавриловиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целта на оваа предметна програма е да им овозможи на студентите да се стекнат со знаење од областа на правото на конкуренцијата и политиките во областа на конкуренција на пазарот на стоки и услуги. Како предметна програма наменета за студентите од трет циклус на студии, главниот фокус е на компаративни правни системи, и тоа важечкиот правен режим во делот на заштитата на конкуренцијата, стратегиите и политиките за развој на здравата и лојалната конкуренцијата. Основната идеја на предметната програма е по нејзиното завршување да ги оспособи студентите да идентификуваат правни проблеми и дилеми врзани со заштитата и обезбедувањето на конкуренцијата, да даваат предлог решенија на истите, и конечно, да го стават во функција на растот и развојот на економијата своето знаење од областа на конкурентското право. Земајќи го предвид претходно знаење на студентите од областа на конкуренцијата, оваа предметна програма ги изучува компаративните аспекти на оваа проблематика, со акцент на конкретни правни системи во земјите на англосаксонскиот и континентално правниот систем.</p> <p>Програмата вклучува наставно-методолошки единици кои се однесуваат и на прекршочна политика и правен режим во компаративно правна смисла, со што се заокружува една целосно наставна проблематика од областа. Во рамките на секое предавање предвидено</p>				

	<p>во структурата на наставната програма, предвидени се анализи и елаборации на конкретни судски, арбитражни и спорови кои се реализираат пред надлежните управни тела во одделните правни системи. Покрај националните законски рамки, при изучувањето на материјата ќе се земат предвид и бројните европски и меѓународни правни извори, воспоставени принципи, концепти и стратегии за развој на конкуренцијата на пазарот на стоки и услуги. Суштината на предвидувањето на оваа материја, е студентите од областа на деловното право, да го искористат своето знаење стекнато од оваа предметна програма и да го стават на располагање како на приватниот, така и на јавниот сектор во Република Северна Македонија.</p>
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>ПОИМ НА КОНКУРЕНТСКО ПРАВО</p> <ul style="list-style-type: none"> - Историски развој на конкурентското право и нејзиното разграничување од другите слични дисциплини -Економското значење на конкурентското право низ призната на компаративните правни системи -Поим на пазар, релевантен пазар на стоки и релевантен географски пазар според Македонското и Европското право -Поим на картел и усогласено однесување во смисла на Законот за заштита на конкуренцијата и важечката европска и меѓународна правна рамка -Пазар, конкуренција и монопол од аспект на компаративното право <p>КОМПАРАТИВНО ПРАВНА АНАЛИЗА НА ОСНОВНИТЕ ПОИМИ И КОНЦЕПТИ ВО КОНКУРЕНТСКОТО ПРАВО</p> <ul style="list-style-type: none"> -Поим на монопол -Разграничување на монополот од конкуренцијата -Видови на монополистички спогодби <p>МОНОПОЛОТ НИЗ ПРИЗМАТА НА ЕРОПСКАТА И МЕЃУНАРОДНАТА ПРАВНА РАМКА</p> <ul style="list-style-type: none"> -Извори на конкурентско право во Европска Унија и меѓународно правни извори -Концептот на нарушување на конкуренцијата во рамки на Европската Унија и согласно меѓународното право - поим на договори, одлуки и усогласено однесување -Групни иземања -Договори од мало значење -вертикални договори за исклучиво право на дистрибуција, селективно право на дистрибуција, исклучиво право на купување и франшизинг; -хоризонтални договори за истражување и развој или за специјализација; -договори за трансфер на технологија, за лиценца или за know-how; -договори за дистрибуција и сервисирање на моторни возила; -договори за осигурување и -договори во секторот транспорт. <p>КОМПАРАТИВНО ПРАВНИОТ КОНЦЕПТ НА ДОМИНАТНА ПОЗИЦИЈА НА ПАЗАРОТ И НАРУШУВАЊЕ НА КОНКУРЕНЦИЈАТА</p> <ul style="list-style-type: none"> -Поим на доминатна позиција на пазарот според македонското, европското и меѓународното важечко право -Злоупотреба на доминатната позиција во компаративните правни системи <p>ПОИМ НА КОНЦЕНТРАЦИИ ВО ЗЕМЈИТЕ ОД АНГЛОСАКСОНСКИОТ И КОНТИНЕНТАЛНО ПРАВНИОТ СИСТЕМ</p> <ul style="list-style-type: none"> -Настанување и учесници во концентрацијата -Услови за известување за концентрација -Обврска за известување за концентрација -Оценка на концентрацијата

	<p>-Суспензија на концентрациите -Одлуки во случаите на концентрација ОРГАНИ И ПОСТАПКИ ЗА ЗАШТИТА НА КОНЦЕНТРАЦИЈАТА (КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА НА КОНЦЕПТИТЕ ВО ЗЕМЈИТЕ ВО РАЗВОЈ И РАЗВИЕНИТЕ ЗЕМЈИ) - Управни органи (Комисија за заштита на концентрација и други релевантни тела во компаративните решенија) -Претседател и членови на комисијата за заштита на концентрација -Надлежности на Комисијата за заштита на концентрација ПОСТАПКА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА ПРЕД УПРАВНИТЕ ТЕЛА (КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА НА РЕШЕНИЈАТА СО АКЦЕНТ НА ПОСТАПКАТА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА) -Примена на правилата за прекршочна постапка -Барање за поведување на прекршочна постапка и содржина на барањето -Учесници во прекршочната постапка -Доказна постапка -Решение на комисијата за одлучување по прекршок и судска заштита АДМИНИСТРАТИВНА ПОСТАПКА -Мерки за воспоставување на ефективна конкуренција -Судска заштита во управна постапка НЕЛОЈАЛНА КОНКУРЕНЦИЈА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА И ВО ЗЕМЈИТЕ ВО РАЗВОЈ И РАЗВИЕНИТЕ ЗЕМЈИ -Поим на дејствија на нелојална конкуренција -Обем на примена на ЗПНК -Забранети дејствија -Казниви дејствија -Судска заштита</p>			
12.	<p>Методи на учење: Наставата се изведува со употреба на интерактивниот концепт на учење (пред-активна фаза, интерактивна фаза и пост-активна фаза). Целиот концепт на настава е организиран на начин што им овозможува на учениците да бидат активни учесници на часот, а не пасивни слушатели. Предвидениот материјал се предава со употреба на компаративни, историски, аналитички, аналитички описни методи и др. За време на вежбите се вклучува концепт на учење на студии на случај. За збогатување на интерактивноста на студентите, часовите се организираат и како работилници, симулации на познати судски случаи од областа на конкурентското право, анализа на европска и меѓународна судска практика, обуки за пишување есеи и сл.</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време	10 ЕКТС x 30 часа = 300 часа		
14.	Распределба на расположивото време	4*15+4*15+3*15+45+90		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 15 недели x 4 часа = 45 часа	60 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	60 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	45 часа
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	90 часа

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	/			
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30 поени			
	17.3.	Активност и учество	70 поени			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. вклучувајќи презентации, изработка на проектна задача, интернет истражување.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и/или англиски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Damnjanović K	Kršenje prava intelektualne svojine i drugi oblici antikonkurencijskih ponašanja i njihov uticaj na pravo potrošača, doktorska disertacija	Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu	2016
		2.	Bradford A., Chilton A.S., Megan C., Sokol N.	Competition law gone global: introducing the comparative competition law and enforcement datasets	Columbia Law School	2018
		3.	В.Пепељугоски	Право на конкуренција (Антимонополско право)	ФОН, Скопје,	2009
		4.	Б. Тушевска Гавриловиќ	20 години Конкурентско право во Република Северна Македонија	Правни весник, Правен факултет, Осјек, Хрватска	2019
		5.	J. Duns; A.Duke;B.Sweeney	Comparative Competition law	Edward Elgar Publishing Limited, UK	2015

		Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.		1.	R.V.D., Bergh; P.D. Camesasca; A.Giannaccari	Comparative competition law and Economics	Edward Elgar Publishing Limited, UK	2017
		2.	A.Bradford A.S.Chilton, C.Megaw, N.Sokol	Competition Law Gone Global: Introducing the Comparative Competition Law and Enforcement Datasets	Journal of empirical legal studies, vol. 16, p. 411, 2019	2019

Ред. Бр.3

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународно трудово и социјално право				
2.	Код	4PF320322				
3.	Студиска програма	Правни науки од област деловно право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по деловно право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус на студии				
6.	Академска година / семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10	
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Билјана Годорова				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е да се стекнат продлабочени познавања на основните поими, принципи и стандардите на меѓународното трудово и социјално право, со обука за критичка анализа на причините, целите и инструментите за уредување на работните односи од страна на Меѓународната организација на труд, Советот на европа и Европската Унија, како и социјално-правните односи во меѓународен контекст. Целта е да се развие научното знаење, академските и практични вештини во толкување и примена на меѓународните стандарди за трудовото и социјалното право, како и владеење на научни методи за проучување на релевантни извори на меѓународното, универзалното, регионалното и билатералното законодавство за труд и социјалните права во кои влегуваат социјалното осигурување, социјалната заштита и социјалната сигурност. Со тоа студентите ќе извлечат поуки од усвоените искуства и најдобри практики за социјално осигурување околу светот.					
11.	Содржина на предметната програма:					

	<ul style="list-style-type: none"> – Развој на меѓународното трудово право и законодавство; – Извори на меѓународното трудово право; – Поими и карактеристики на меѓународните трудови стандарди; – Постапка за донесување на меѓународни трудови стандарди: од меѓународно подготвување до национална примена; – Работа на надзорните тела на МОТ и нивната важност за домашната судска практика; – Договорот за вработување во меѓународното трудово право и законодавство; – Меѓународни трудови стандарди за еднаквост при вработување и занимање, за принудна работа, за заштита на бременост и мајчинство, заштита на детски труд, посебна заштита на одделна категорија на рботници, безбедност и здравје при работа; – Заштита на работниците мигранти; – Меѓународни трудови стандарди за утврдување на постоење на работен однос; – Меѓународни трудови стандарди за престанок на работниот однос; – Поим и извори на европското трудово право, забрана на принудна работа и слободата на синдикално здружување во ЕКЧП, Правна природа и значење на Европскат социјална повелба; Заштита на правата во европското некомунирно право, Принципи на комунитарното трудово право; Извори на комунитарното трудово право; Европски колективни договори; Слобода на движење на работниците; Забрана за дискриминација; Насоки за политиката за вработување; Флексибилни форми на вработување; Здравје и безбедност при работа; Положба на вработените во случај на реорганизација на работодавачот; – Концептот на социјална сигурност и социјална правда. – Историја и традиции за социјално осигурување. – Глобални и регионални модели на социјално осигурување – Програми за социјалното осигурување во меѓународното социјално право (опфат на програмите за пензиско, инвалидско и здравствено осигурување и осигурување од привремена невработеност). 			
12.	Методи на учење: Реализацијата на наставата ќе опфаќа употреба на современа техника на предавања (интерактивни предавања, анализа на случаи, вежби и презентации и гости).			
13.	Вкупен расположив фонд на време	10 ЕКТС x 30 часа = 300 часа		
14.	Распределба на расположивото време	4*15+4*15+3*15+45+90		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	60 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	60 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	45 часа
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	90 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	

	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			30 поени	
	17.3.	Активност и учество			70 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество во наставата				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и/или англиски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Газиме Старова	<i>Меѓународно трудово Право</i>	НИП Ѓурѓа	1999
		2.	Вотсон Филип	Социјално право и Законот за работни односи на ЕУ – Политика и практика во проширена Европа	Просветно дело, Скопје	2009
		3.	Jean-Michel Servais	<i>International Social Security Law, 2nd Edition</i>	Kluwer Law International	2017
		4.	Barbara J. Fick	<i>International Labour Law</i>	Edward Elgar Publishing Limited	2015
	5.	Антон Равнич	<i>Основно трудово право – домашно компаративно и меѓународно</i>	Загреб	2004	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Borivoje M. Šunderić	<i>Pravo Međunadordne organizacije rada</i>	Pravni fakultet u Beogradu	2001
		2.	International Labor Organization	<i>World Social Protection Report</i>	ILO	2014
		3.	Jean-Michel Servais	<i>International Labour Law, Fourth Edition</i>	Kluwer Law International	2014
		4.	ILO, International labour standards department	Guide to International Labour Standards and Rights at Work concerning Young People	International Labour Organization	2017
		5.	MOT	Конвенции на Меѓународна организација на труд	MOT	
		6.	Han Emanuel	Ageing and the labour market: issues and solutions	INTERSENTIA	2006

Ред. Бр.4

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Даночно право				
2.	Код	4PF320422				
3.	Студиска програма	Правни науки од област деловно право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по Деловно право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус на студии				
6.	Академска година / семестар	Прва година / Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Вонреден проф. д-р Кристина Мишева				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има за цел да ги унапреди и систематизира знаењето на студентите од трет циклус на студии со позитивно-правните карактеристики на даноците во домашното и меѓународното законодавство. Регулацијата на даночно- правните односи и комплексот норми со коишто се регулира фискалната дејност					

	на државата и другите јавно- правни субјекти, како и општото оданочување на доходот и добивката на приватно-правните субјекти како даночни обврзници во даночно правниот однос. Студентите ќе се стекнат со знаења за процесно правните правила што ги регулираат утврдувањето и наплатата на јавните приходи и процедурално-правниот аспект на даночниот систем на РМ. Компаративни аспекти на оданочувањето во државните –членки на ЕУ и јавните приходи на ЕУ. Судирот на даночно јурисдикции и избегнувањето на обврска за плаќањето на данок. Специфична цел на оваа предметна програма се предизвиците со кои се соочуваат современите даночни системи: интернетот и даноците, дигиталните услуги и системот на е-даноци.			
11.	Содржина на предметната програма: Теории, принципи и класификации на оданочувањето. Даночни обврзници, објекти, даночна основа, даночни стапки на даночно-правниот однос. Ефекти од оданочувањето. Директни даноци Данци од доход, Данок на добивка, Даноци на имот. Индиректни даноци. Даноци на потрошувачка, Данок на додадена вредност. Интернетот и даноците. Судир на даночни јурисдикции. Одбегнување на плаќање на данок - даночна евазија. Даночен систем и даночна политика. Даночно-процесно право. Управа за јавни приходи.			
12.	Методи на учење: Наставата се изведува преку ex-cathedra и online предавања, интерактивна настава со дискусија; Активно вклучување на студентите во предавањата, вежбите и проектни задачи. Изработка на семинарски труд; Практична настава и рагледување случаи од пракса. Подготовка на студентите со континуираната проверка на знаењето за успешно завршување на завршниот испит.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	$3*12+2*12+2*15+15+45=150$		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 12 недели x 3 часа	36 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 12 недели x 2 часа	24 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	45 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30 поени	
	17.3.	Активност и учество	70 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите форми на наставни и други активности				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и англиски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Весна Пендовска, Александра Максимовска Стокова, Јован Зафироски, Елена Нешовска Косева	Даночно Право	Правен факултет „Јустинијан Први“ во Скопје	2021
		2.	Жан Жак Бјенвену, Тјери Ламбер	Даночно право	АРС Ламина- Скопје	2011
3.		Закон за даночна постапка, Закон за данок на личен доход, Закон за данокот на добивка, Закон за данокот на додадена вредност, Закон за даноците на имот, Закон за акцизите, Царински закон, Закон за даночна постапка, Закон за управата за јавни приходи	ЈП „ Службен весник“ Скопје			

		4.	European Commission	Taxation and Custom Union	https://taxation-customs.ec.europa.eu/case-law-areas-customs-and-taxation_en	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Божидар Јелчиќ, Оливера Лончар-Хорват, Јуре Шимович и др.	Финансиско право и финансиска знаност	Народне Новине, Загреб	2008
		2.	Милева Анџелкович, Марија Димитријевиќ	Пореско право Србије	Правни факултет у Нишу	2009
		3.	Commission of the European communities	A package to Tackle Harmful Tax Competition in the European union		1997

Ред. Бр.5

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Регулација на финансиски пазари и институции				
2.	Код	4PF320522				
3.	Студиска програма	Правни науки од област деловно право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по Деловно право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус на студии				
6.	Академска година / семестар	Прва година / Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Вонреден проф. д-р Кристина Мишева				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Главна цел е студенти да стекнат дополнителни знаења и разбирања за современите финансиски движења и регулацијата на финансиската технологија. Студентите ќе развијат знаења за правната рамка на пазарот на капитал, за функционирање на пазарот на капитал, за регулираните и нерегулираните финансиски пазари кои					

	дејствуваат на светско и на национално ниво, начинот на нивното основање/создавање и процесите на нивните меѓусебни делувања. Кои се индивидуални, а кои институционални инвеститори и нивните права и обврски. Понудата и побарувачката на хартиите од вредност, правниот режим, издавањето и промет на истите.			
11.	Содржина на предметната програма: 1.Финансиски систем, 2.Поим, функции и карактеристики на финансиските пазари (национален, регионален и светски), 3. Видови финансиски пазари, 4. Примарен пазар, Секундарен пазар берза (поим и модели на берзи), 5. Финансиски инструменти (пари, хартии од вредност, деривати, криптовалути), 6. Индивидуални инвеститори и институционални инвеститори (депозитарни и недепозитарни), 7. Правните аспекти на банките и банкарските услуги, 8. Правните аспекти на инвестициските фондови, друштвата за осигурување, пензиски фондови, брокерски друштва и останати овластени учесници на пазарот на капитал, 9. Контрола, надзор и супервизија на работењето на регулаторни тела, 10. Комисија за хартии од вредност на Р. Македонија, 11. Финтех и Регтех, 12. ЕУ финансиска регулација и супервизија			
12.	Методи на учење: Наставата се изведува преку ex-cathedra и online предавања, интерактивна настава со дискусија; Активно вклучување на студентите во предавањата, вежбите и проектни задачи. Изработка на семинарски труд; Практична настава и рагледување случаи од пракса. Подготовка на студентите со континуираната проверка на знаењето за успешно завршување на завршниот испит.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	$3*12+2*12+2*15+15+45=150$		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 12 недели x 3 часа	36 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 12 недели x 2 часа	24 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	45 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30 поени	
	17.3.	Активност и учество	70 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите форми на наставни и други активности				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и/или англиски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марија Г. Самоников	Финансиски пазари и институции	Универзитет „Гоце Делчев“- Штип	2021
		2.	Frederick S. Mishkin, Stanley Eakins	Financial Markets and Institutions	Pearson; 8 edition	2014
		3.	Frank J. Fabozzi, Franco Modigliani	Capital Markets, Institutions and instruments	Prentice Hall	2009
		4.		Закон за хартиите од вредност	ЈП „Службен весник“- Скопје	2005
		5.	The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank	Building Market institutions in South Eastern Europe	World Bank	2004
		6.	European Commission	EU banking and financial services law	https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/eu-banking-and-financial-services-law_en	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Евгени Зоографски	Финансиски пазари и институции	Американ Колеџ- Скопје	2009
		2.	Кристина Мишева	Инвестициски фондови – правни аспекти	Алфа 94- Скопје	2010

		3.	Marta Božina Beroš	Financijske institucije i tržišta Europske unije – Regulacija i supervizija	Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	2015
		4.	Niamh Moloney	The Age of ESMA	HART publishing	2018

Ред. Бр.6

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународно стечајно право				
2.	Код	4PF320622				
3.	Студиска програма	Правни науки од област деловно право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по деловно право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус на студии				
6.	Академска година / семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	проф.д-р Борка Тушевска Гавриловиќ				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	Цели на предметната програма (компетенции):					
	<p>Предметната програма по предметот насловен Меѓународно стечајно право, има за цел да ги запознае студентите со условите и начинот под кои што се спроведува меѓународниот стечај и стечајна постапка. Земајќи го предвид фактот што станува збор за предметна програма наменета за студенти од трет циклус на студии, истата има за цел да го стави фокусот на меѓународните аспекти, запознавајќи ги студентите со основните принципи, правила и критериуми за реализирање на меѓународниот стечај. Покрај материјално правниот концепт на стечајното право, во предметната програма се предвидени и процесните аспекти на спроведувањето на меѓународниот стечај, што како концепт треба да им даде целосно претстава на студентите за оваа материја.</p> <p>Преку совладувањето на оваа предметна програма, студентите треба да ги надградат и прошират своите стекнати знаења со условите за отворање и спроведување на меѓународен стечај, меѓународната надлежноста на релеватните судски органи, определувањето на меѓународната надлежност преку деловните единици на компаниите, основните начела и принципи итн.</p> <p>Целта на изучување на овој наставен курикулум е во тесна врска и со системско изучување на стечајот и негово поврзување со другите институти на статусното и договорно трговско право, вклучувајќи ги и прашањата за претпоставките и постапките за признавање на странка судска одлука за отворање на стечајна постапка, важност на признатата странска судска одлука за отворање на стечајна постапка итн. После совладувањето на оваа програма, очекувано е студентите од оваа наставна програма да се стекнат со длабоки и широки знања</p>					

	од областа, и истите да ги стават во функција како на приваниот така и на јавниот сектор во Република Северна Македонија.
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>ПОИМ, ИСТОРИСКИ РАЗВОЈ, НАЧЕЛА И ОДЛУКИ ВО СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА</p> <ul style="list-style-type: none"> -Поим на стечај и стечајна постапка според Македонското позитивно право -Историскиот развој на стечајот во Македонското право и во компаративните правни системи -Улогата на стечајот во Македонското право и во споредбените правни системи -Услови за отворање на стечајна постапка -Месна надлежности начела на стечајната постапка -Одлуки во стечајната постапка (<i>решение, заклучок, жалба, приговор</i>) -Трошоци за спроведување на стечајната постапка <p>ОРГАНИ НА СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА</p> <ul style="list-style-type: none"> -Стечаен судија -Стечаен управник -Одговорност на стечајниот управник за причинета штета -Регистер на стечајни управници -Контрола над работата над стечајниот управник -Одбор на доверители -Права и обврски на одборот на доверители -Одговорност на членовите на одборот на доверители -Собрание на доверители <p>ПОВЕДУВАЊЕ НА СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА</p> <ul style="list-style-type: none"> -Предлог за отворање на стечајна постапка -Претходна постапка -Мерки на обезбедување <p>ОТВОРАЊЕ НА СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА</p> <ul style="list-style-type: none"> -Рочиште за изјаснување по предлог за отворање на стечајна постапка -Случаи во кои не се поведување стечајна постапка -Правни лекови во стечајна постапка и стечајна постапка од мала вредност <p>СТЕЧАЈНА МАСА, УПРАВУВАЊЕ И РАСПОЛАГАЊЕ СО ИМОТОТ ШТО ВЛЕГУВА ВО СТЕЧАЈНАТА МАСА</p> <ul style="list-style-type: none"> -Поим на стечајна маса -Обезбедување на имот што влегува во стечајна маса -Попис на имот што влегува во стечајна маса -Сметковотствени аспекти според законските прописи за спроведување на стечајната постапка <p>НАМИРУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА НА ДОВЕРИТЕЛИТЕ ВО СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА</p> <ul style="list-style-type: none"> -Пријавување на побарувањата во стечајната постапка -Поведување постапка пред суд и продолжување на отворените парници -Улогата на стечајните управници во парниците -Одлука за начинот на располагање со стечајната маса -Начин и постапка за претворање во пари на имотот од стечајната маса <p>ВПАРИЧУВАЊЕ НА ПРЕДМЕТИ ВРЗ КОИ Е СТЕКНАТО ПРАВО НА ОДВОЕНО НАМИРУВАЊЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> -Располагање со недвижни и подвижни предмети -Известување на доверителите <p>СТЕЧАЈНИ ДОВЕРИТЕЛИ</p> <ul style="list-style-type: none"> -поим на стечајни доверители -рангирање на стечајните доверители

- побарување од пониските и повисоките исплатни редови
- непрестигнати побарувања
- Излачни доверители
- Разлачни доверители
- други разлачни доверители
- Разлачни доверители како стечајни доверители

ДОВЕРИТЕЛИ НА СТЕЧАЈНА МАСА

- Обврски и трошоци на стечајна маса

ПРАВНИ ПОСЛЕДИЦИ ОД ОТВОРАЊЕТО НА СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА

- Основани правни последици и денот на настапување на правните последици од оторањето на стечајната постапка
- Пребивање во стечајната постапка
- Исполнување на правни работи
- Фиксни и термински договори
- Деливи и неделиви чинидби
- Влијанието на стечајната постапка врз деливите и неделивите чинидби
- Потрајно обврзни односи

ПОБИВАЊЕ НА ПРАВНИ ДЕЈСТВА НА СТЕЧАЈНИОТ ДОЛЖНИК

- Дозволено и недозволено намирување
- Правни средства и правни последици од побивањето
- Правни дејства по отворањето на стечајната постапка
- Намирување на стечајните доверители

ЗАКЛУЧУВАЊЕ НА СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА

- Решение за заклучување на стечајната постапка

ЗАПИРАЊЕ НА СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА

- Запирање поради непостоење имот што влегува во стечајната маса
- Намирување на доверителите на стечајната маса
- Објавување и правно дејство на запирањето на стечајната постапка

ПРАВНО ДЕЈСТВО НА ОДОБРЕНИОТ ПЛАН ЗА РЕОРГАНИЗАЦИЈА И НАДЗОР ВРЗ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПЛАНОТ

- Овластување за извршување и правно дејство на планот за реорганизација
- Оспорените побарување во стечајната постапка
- заклучување на стечајната постапка
- Правно дејство на заклучувањето на стечајната постапка
- Контрола и надзор над спроведувањето на стечајната постапка
- Објавување и укинување на надзорот над планот за реорганизација

ОРГАНИЗАЦИЈА НА СТЕЧАЈНИТЕ УПРАВНИЦИ

- Комора на стечајни управници, статут и органи
- Собрание на комората
- Управен одбор
- Претседател на комората на стечајни управници
- Надзорен одбор и финансирање на комората
- Надлежностите на Министерот
- Дисциплински органи и казни за дисциплински повреди
- Правилата за застареност за поведување на дисциплинска постапка
- Извршување на дисциплински одлуки

ПОСЕБНИ ВИДОВИ НА СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА

- Стечајна постапка врз имот на умерено лице –трговец
- Стечајна постапка врз заеднички имот на брачни другари
- Стечајна постапка врз заедничкиот брачен имот со кој заеднички и спогодбено управувале и располагале обата брачни другари

<p>МЕЃУНАРОДЕН СТЕЧАЈ ПРЕТПОСТАВКИ И ПОСТАПКА ЗА ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНСКА ОДЛУКА ЗА ОТВОРАЊЕ НА СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА</p> <p>-Важење на призната странска одлука за отворање на стечајна постапка -Признавање по отворање на стечајната постапка во Република Македонија -Признавање странска одлука во случај на претходно отворена стечајна постапка во Република Македонија -Признавање по отворање на стечајната постапка во Република Македонија -Признавање странска одлука со последица за отворање на стечајна постапка во Република Македонија -Отворање на посебна стечајна постапка во Република Македонија на предлог на доверителите -Пријава на побарувањата во посебна стечајна постапка -Непризнавање на странска одлука за отворање на стечајна постапка -Одбивање на предлог за признавање на одлука - Правни лекови</p> <p>СТРАНСКИ ПОРАМНУВАЊА И ДРУГИ СТЕЧАЈНИ ПОСТАПКИ СИСТЕМОТ НА ГЛОБИ ЗА ПОВРЕДА НА ОБВРСКИТЕ ОД СТРАНА НА ТРГОВЕЦОТ И ТРГОВЕЦ ПОЕДИНЕЦ ВО СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА</p> <p>-Одмерување на висината на глобите за правно лице -Примената на Законот за прекршоци во системот на глоби предвиден во Законот за стечај на Република Македонија</p>				
12.	Методи на учење: Во проучувањето на предвидената материја во програмата по Меѓународен стечај, главно ќе се користи интеракцијата како техника на изведување на натавата, а во поглед на методологијата, ќе доминира комапаративниот метод и методот на анализа и аналитичка дескрипција. Фокус на наставата ќе бидат и практични случаи на спроведување на постапката за меѓународен стечај.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+15+45		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	45 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30 поени	
	17.3.	Активност и учество	70 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество во наставата				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и/или англиски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	
		1.	Čolović V.Ž.	Međunarodni stečaj u domaćem i uporednom pravu	Strani Pravni zivot	2002
		2.	Mevorach I.	The Future of Cross-border Insolvency: Overcoming Biases and Closing Gaps	Oxford	2018
		3.	Д.Костовски	Коментар на законот за стечај	Академик, Скопје	2014
		4.	D.Mihajlo	Insolvencisko pravo	Praven fakultet, Zagreb,	1998
	5.	E. Moustaira	International Insolvency law, National Laws and International texts	Springer International Publishing	2019	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	
		1.	P.J.Omar	International Insolvency law	Wiley InterScience	2002
2.	T.M.Gaa	Harmonization of international Bankruptcy Law and practice, Is It Necessary? Is It Possible?	The International Lawyer	1993		

Ред. Бр.7

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Право на внатрешен пазар на Европската Унија
2.	Код	4PF320722

3.	Студиска програма	Правни науки од област деловно право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по деловно право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Борка Тушевска Гавриловиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целта на оваа предметна програма е да ги запознае студентите со основните принципи и правила на функционирање на внатрешниот пазар на Европската унија, преку изучување на основните релеватни извори и тоа: Договорот за функционирање на ЕУ, со фокус на релеватното примарно и секундарно законодавство во ЕУ. Предметната програма вклучува проучување на концептот на внатрешен пазар на стоки и услуги, услови за функционирање на пазарот, обезбедувањето на еквивалентен правен режим за сите субјекти на пазарот итн. Во оваа предметна програма, фокусот е на правната димензија, со одредени економски аспекти кои ќе бидат проучувани исклучиво во интерес на правната проблематика на внатрешниот ЕУ пазар. При изучувањето на оваа програма, студентите ќе стекнат знаења почнувајќи од основните постулати на постоењето и функционирањето на внатрешниот пазар на ЕУ, правната димензија на неговото функционирање, политиките на европската интеграција и формирањето на пазарот, процесите на хармонизација во делот на внатрешниот пазар, правниот режим на слободното движење на стоки, капитал и услуги и лица.</p> <p>Како дополнување на проблематиката, во предметната програма се вклучени и одредени аспекти на конкурентското право и правото на потрошувачкиот сектор. Овие два сектори се предмет на изучување само во делот на прашањата кои се во функција на изучувањето на внатрешниот пазар на Европската Унија. Преку совладувањето на предвидената материја, студентите ќе стекнат системски подлабоки и пошироки знаења од областа на ЕУ, кои ќе можат да ги стават во функција на целокупното изучување на заедницата. При реализирација на програмата, фокусот ќе биде и на практичната димензија, преку што студентите ќе се запознаат со бројни пресуди на СПЕУ.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>ВНАТРЕШЕН ПАЗАР НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА</p> <ul style="list-style-type: none"> -Поим на внатрешен пазар на Европската Унија -Процеси на регионални и европско интегрирање на пазарот на стоки и услуги -Европска стандардизација -Принцип на заемно признавање -Примарни извори на правото на ЕУ -Секундарни извори на правото на ЕУ 				

	<p>-Внатрешниот пазар на ЕУ наспроти националните пазари на земјите членки и земјите со статус на кандидат за членство</p> <p>-Економските политики, вредности и стратегии за развој врз внатрешниот пазар</p> <p>-Европска трговска политика и надворешни економски односи</p> <p>ЕЕА И ЧЕТИРИ СЛОБОДИ НА ПАЗАРОТ НА ЕУ</p> <p>-Слобода на движење на стоки</p> <p>-Начела на спроведувањето на слободата на движење на стоките</p> <p>-Правата на стоките што потекнуваат од трети земји</p> <p>-Квантитативни ограничувања</p> <p>-Забрана на дискриминарачките политики во внатрешниот пазар на ЕУ</p> <p>СЛОБОДА НА ДВИЖЕЊЕ НА ЛИЦА</p> <p>-Правата на работниците</p> <p>-Забрана за дискриминарачката политика на правата на работниците</p> <p>-Исклучоци во примената на правниот режим на еквивалентен пристап на работниците</p> <p>-Право на слободно движење и престој на работниците</p> <p>СЛОБОДА НА ДВИЖЕЊЕ НА УСЛУГИТЕ</p> <p>-Слобода на основање на компаниите и слободно движење на капиталот</p> <p>- Концептот на признавање на професионални квалификации</p> <p>- Слобода на движење на услуги во смисла на член 49 и 56 од Договорот за функционирање на ЕУ</p> <p>- Примарно и секундарно законодавство во обезбедувањето на слободно движење на услуги</p> <p>КОНКУРЕНТСКИТЕ ПОЛИТИКИ И ВАЖЕЧКИ ПРАВЕН РЕЖИМ ВО ВНАТРЕШНИОТ ПАЗАР НА ЕУ</p> <p>-Забрана за спроведување на дискриминарачки политики во внатрешниот пазар на ЕУ</p> <p>- Обезбедување на еднакви услови за функционирање на компаниите на внатрешниот пазар на ЕУ</p> <p>-внатрешен пазар – економска слобода на движење на стоките, услугите, капиталот и работниците</p> <p>-јавни договори</p> <p>-Конкуренијата и внатрешниот пазар</p> <p>-Конкуренијата, внатрешниот пазар и јавниот сектор во ЕУ</p> <p>-Идентификување на рестрикциите во ЕУ внатрешниот пазар и конкурентското право</p> <p>ПОВРЗАНОСТА НА ВНАТРЕШНИОТ ПАЗАР И ПОТРОШУВАЧКИОТ СЕКТОР ВО ЕУ</p> <p>-Поим на потрошувачки сектор</p> <p>-Потрошувачкиот сектор во смисла на Договорот за функционирање на ЕУ</p> <p>- Потрошувачката политика во функција на обезбедување на правата на потрошувачите</p> <p>-Правата на потрошувачите во внатрешниот пазар на ЕУ</p> <p>-Заштитата на правата на потрошувачите во ЕУ</p> <p>-Практиката на СПЕУ за заштита на правата на потрошувачите во внатрешниот пазар на ЕУ</p>		
12.	<p>Методи на учење: Во спроведувањето на наставата по предметот Право на внатрешен пазар на ЕУ, ќе се користат повеќе техники и методи за изведување на истата. Еден од бројните е и анализата на пресуди, спорни случаи и дилеми, како студентите би ја ставиле практичната настава во функција на совладување на теоретските концепти на материјата. Методолошката рамка се базира на доминатна употреба на методот на аналитичка дескрипција, анализа и синтеза на материјалот.</p>		
13.	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="245 1734 467 1829">Вкупен расположив фонд на време</td> <td data-bbox="467 1734 1421 1829">5ЕКТС x 30 часа = 150 часа</td> </tr> </table>	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТС x 30 часа = 150 часа
Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТС x 30 часа = 150 часа		

14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+15+45				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	45 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	/			
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30 поени			
	17.3.	Активност и учество	70 поени			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество во наставата				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и/или англиски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Musa, M.	Unutarnje tržište Europske unije i osnovne slobode	Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku	2020
2.	F.Weiss C.Каупа	European Union Internal Market Law	Cambridge	2014		

		3.	N.Reich;A.N.Scholes;J.Scholes	Understanding Internal Market Law	Intersentia	2015
		4.	S.D.Vries	Consumer protection and the EU Single Market rules – The search for the ‘paradigm consumer	Journal of European Consumer and market law,	2012
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	S.Weatherill	The internal market as a legal concept	Oxford University Press, Collected courses of the Academy of European Law, v. XXV-1 AEL	2017
		2.	R.Norbert	Understanding EU internal market law	A.Nordhausen Scholes	2015
		3.	P.Hoeller; M.O.Loupe	The EC's Internal Market: Implementation, Economic Consequences, Unfinished Business	OECD Economics Department Working Papers No. 147	1994

Ред. Бр.8

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Трудово и социјално право
2.	Код	4PF320822
3.	Студиска програма	Правни науки од област деловно право
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по деловно право

5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Војо Беловски и Вон. проф. д-р Билјана Тодорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да добијат продлабочени знаења и да развијат критички однос кон корпусот прашања и проблеми кои се составен дел на трудовото и социјалното право. Да се запознаат со различните аспекти на остварувањето на правата, обврските и одговорностите од работниот однос како и со правните институти од работно-правните и социјално-правните односи. Фокусот ќе биде насочен кон проблемите кои се појавуваат во законодавството и практиката во врска со - постапката на вработување, склучување на договор за вработување, остварување и заштита на правата од работен однос кај работодавачот и надлежните органи, постапката за одговорност на вработените, престанување на работниот однос, односно престанување на важноста на договорот за вработување. Како и да го проучат и критички да пристапат кон системот на социјалното осигурување (правата од пензиско и инвалидско осигурување, здравствено осигурување и здравствена заштита и правата за време на привремена невработеност).				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> – Основни напомени за трудовото право – Развој на трудовото право и законодавство (меѓународно и домашно) – Меѓународни и домашни извори на трудовото право – Работни односи (создавање, поим, начела, субјекти, засновање) – Склучување договор за вработување и негови видови – Права и обврски на работникот и работодавачот од конкретен работен однос – Престанок на важноста на договорот за вработување – Остварување и заштита на правата од работниот однос – Поим на социјално осигурување – Социјална сигурност – Осигурени ризици – Осигурени лица – Права од социјално осигурување – Гранки на системот на социјално осигурување – Организација и финансирање на социјалното осигурување – Здравствено осигурување – Права и обврски од правниот однос на здравствено социјално осигурување – Пензиско и инвалидско осигурување – Права и обврски од правниот однос на пензиско и инвалидско осигурување – Права и обврски од осигурување за време на привремена невработеност – Социјална заштита 				
12.	Методи на учење: Реализацијата на наставата ќе опфаќа употреба на современа техника на предавања (интерактивни предавања, анализа на случаи, вежби и презентации и гости).				

13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+15+45				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење - задачи	45 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	/			
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30 поени			
	17.3.	Активност и учество	70 поени			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество во наставата				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и англиски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Војо Беловски и Андон Мајхошев	<i>Трудово право</i>	УГД	2017
2.	Жан Пјер Лаборд	<i>Прааво на социјално осигурување</i>	Ars Lamina	2011		

22.2.	3.	Simon Deakin, Gillian S. Morris	<i>Labour Law</i>	Hart Publishing	2012
	4.	Александар Петровиќ	<i>Меѓународни стандарди рада</i>	Правен факултет, Ниш	2009
	5.	Филипа Вотсон	<i>Социјално право и закон за работните односи на ЕУ</i>	Просветно дело	2009
	6.	Marc Rigaux, Jan Rombouts	<i>The essence of social dialogue in (South East) Europe</i>	INTERSENTIA	2006
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Радоје Брковиќ, Бојан Урдаревиќ, Александар Антиќ	<i>Практикум за радно право и социјално осигурање</i>	Правни факултет Универзитета у Крагујевцу	2016
	2.	Ален Супиот	<i>Трудово право</i>	Ars Lamina	2010
	3.	Џон Д.Р., Крејг&Мајкл Линк	<i>Глобализацијата и иднината на Трудовото право</i>	Академски печат	2009
	4.	Предраг Јовановиќ	<i>Радно право</i>	Правни факултет у Новом Саду	2012

Ред. Бр. 9

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Решавање на колективни работни спорови			
2.	Код	4PF320922			
3.	Студиска програма	Правни науки од област деловно право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по деловно право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Редовен проф. д-р Андон Мајхошев			

9.	Предуслови за запишување на предметот	/
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е студентите да се запознаат со карактерот, содржината, значењето и суштината на решавањето на колективните работни спорови. Како поважни одредници на предметот се: поимот, дефиниција, принципи, модели на решавање на колективните работни спорови, субјектите, модели на претставување на социјалните партнери-мнозински и репрезентативен и др. Исто така, предметот има за цел студентите да ги продлабочат знаењата за субјектите на индустриските односи (асоцијациите на работниците и работодавачите), мирното решавање на колективните работни спорови, институциите за решавање на колективните работни спорови. Во тој контекст, предметната програма има за цел студентите да ги продлабочат своите знаења со правната и институционална рамка за мирно и превентивно решавање на КРС во Република Северна Македонија.</p> <p>Освен тоа, програмата има за цел да ги запознае студентите и со: решавање на колективните работни спорови со колективна акција-штрајк, видови на штрајкови, престанување на штрајковите со спогодби и правење на разлика на индустриските акции кои се различни од штрајкот.</p> <p>Исто така, програмата има за цел студентите да ги продлабочат своите знаења за колективните акции што ги преземаат и работодавачите, особено: локаут, подготвување на црни листи и други облици на економски притисок на работодавачите.</p> <p>На крајот, програмата има за цел студентите да ги продлабочат своите знаења за мирното решавање на работните спорови во Република Северна Македонија.</p>	
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>1. Поим и видови на колективните работни спорови;</p> <p>2. Субјекти на колективниот работен спор</p> <p>а) субјекти на страната на вработените;</p> <p>б) субјекти на страната на работодавачите;</p> <p>3. Предмет на колективниот работен спор</p> <p>а) Колективни права</p> <p>б) Колективни интереси</p> <p>4. Видови на колективни работни спорови</p> <p>а) Правни колективни работни спорови</p> <p>б) Интересни колективни работни спорови</p> <p>5. Принципи и модели на решавање на колективните работни спорови</p> <p>а) Принцип на автономност</p> <p>б) Принцип на доброволност</p> <p>в) Принцип на трипартизам</p> <p>г) Принцип на неутралност на државата</p> <p>д) Модели: формални и неформални</p> <p>6. Методи на ирно решавање на колективните работни спорови</p> <p>а) Помирување</p> <p>б) Посредување</p> <p>в) Арбитража</p> <p>г) Истражување на факти</p> <p>д) Медијација-арбитража</p> <p>ѓ) Неформални методи</p> <p>7. Институции за решавање на колективните работни спорови</p> <p>а) Јавни служби за помирување и посредување: компаративна анализа</p> <p>б) Правосудни органи: компаративна анализа</p>	

	<p>8. Правна и институционална рамка за мирно и превентивно решавање на КРС во Република Северна Македонија; 9. Решавање на КРС со колективна акција а) Колективна акција на вработените со штрајк б) Видови на штрајк в) Престанување на штрајкот г) Колективни акции на вработените различни од штрајкот (работничка стража, бојкот, саботажа) д) Колективна акција на работодавачите 10. Мирно решавање на работните спорови во Република Северна Македонија а) Методи на мирно решавање на работните спорови во Република Северна Македонија б) Начела на решавање на работните спорови в) Постапка за мирно решавање на работните спорови г) Избор на помирувач и арбитер</p>			
12.	Методи на учење: Класично учење, преглед на случаи, анализа, истражување, индивидуална и групна презентација, дискусија			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+15+45=150		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30
		16.2.	Самостојни задачи	15
		16.3.	Домашно учење - задачи	45
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30 поени	
	17.3.	Активност и учество	70 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество во наставата		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и/или англиски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	самоевалуација		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Редовен проф.д-р Андон Мајхошев	Решавање на колективните работни спорови	НУУБ“Гоце Делчев”-Штип	2015
2.	Редовен проф.д-р Андон Мајхошев	Индустриски односи: регулатива, теорија и практика (стр. 223-305)	Универзитет “Гоце Делчев”-Штип	2021
3.	Д-р Драган Багич	Индустриски односи у Хрватској-Друштвена интеграција или тржишни сукоб (Глава 7 стр. 165-174)	ТИМ прес Загреб	2010
4.	Проф.д-р Горан Јованич	Индустриски односи (Глава 7. стр. 99-139)	Сити менаџер, Смедерево	2010
5.	Prof. d-r Darko Marinkovic	Industriski odnosi-socioloski aspekti ljudskog rada (Glava-Industriski konflikti str. 141-154)	Megatrend univerzitet	2005
6.	Michael Salmon	Industrial relations-theory and practice (Part three-Chapter 11 и 12 pp. 395-455)	Prentice Hall, London	1998
Дополнителна литература				
Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Проф. д-р Андон Мајхошев	Лексикон на индустриски односи	Универзитет “Гоце Делчев”-Штип	2022
2.	Филипа Вотсон	Социјално право и Закон за работни односи на ЕУ	Просветно дело, Скопје	2009
3.	Кетрин Барнард	Правото на вработување во ЕУ	Академски печат, Скопје	2009
4.	Џон Д.Р. Крејг&Мајкл Линк	Глобализација и иднината на Трудовото право	Академски печат, Скопје	2009

		5.	Guiseppe Casale	Social Dialogue in Central and Eastern Europe	International Labour Office- Budapest	1999
--	--	----	-----------------	---	---------------------------------------	------

Ред. Бр.10

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Деловно казнено право				
2.	Код	4PF321022				
3.	Студиска програма	Правни науки од областа деловно право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по деловно право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус на студии				
6.	Академска година / семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Проф. д-р Борка Тушевска Гавриловиќ Проф. д-р Олга Кошевалиска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Наставната програма по предметот Деловно казнено право има за цел да ги продлабочни знаењата на студентите во областа на економско-правниот криминалитет, со акцент на кривичните дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството.</p> <p>Преку проучувањето на една интердисциплинарна наставна програма која допира концепти и политики на деловно и кривично право, студентите ќе стекнат знаења на полето на деловниот криминалитет, инкриминираното однесување во поединечни области на стопанството и тоа: осигурувањето, трансферот на технологија, злоупотреба на служената должност, измами во прометот со стокови и парични харии од вредност, стечај и стечајните постапки, и останатите видови кривични дела предвидени со Македонското законодавство, како плод на постојната казнено-економска политика во Република Северна Македонија.</p> <p>Наставната програма по деловно казнено право има за цел да го продлабочи и прошири знаењето на студентите кои ќе покажат интерес за темелно проучување на деловниот криминалитет, и казнена политика на правните лица, трговските друштва, трговците поединци, членовите на управните органи (управителите, одборот на директори, надзорните органи, стечајните управници, ревизори, проценители на имотот кај носителите на капитал итн) во капиталните и персонални друштва.</p> <p>Програмата е поставена на интердисциплинарна основа, водејќи сметка студентите да стекнат опсежни знаења базирани на статусните концепти на деловното право и овластувањата на учесниците во прометот на стоки, услуги и права, допуштеното однесување во деловното опкружување, спречување, ограничување или нарушување на конкуренција, нелојална конкуренција во работи на надворешно-трговскиот промет, границата на допуштеното и инкриминираното однесување, за да во втората фаза од курикулумот пристапат кон проучување на битијата на кривичните дела, злоупотребите на полето на финасовото и деловното работење, измами, фалсификати, перење пари, злоупотреби на полето на јавните</p>					

	набавки, јавното приватно партнерство и концесиите, стечајот, осигурувањето итн. Во насока на остварување на целта, поставена е и содржината на предметната програма.
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>ПОИМ НА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ, ПЛАТЕН ПРОМЕТ И ДЕЛОВНО ОПКРУЖУВАЊЕ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поим, улога и значење на корпоративно управување, платен промет и деловно опкружување 2. Субјекти во деловното опкружување на Македонското стопанство 3. Субјекти со менаџерски овластувања во деловното опкружување 4. Поим и развој на концептите за стопански криминалитет 5. Историски аспекти на деловниот криминалитет 6. Националните и Меѓународни извори на правото на деловен криминалитет 7. Стопански криминал и другите облици на криминалитет <p>2. ЕКОНОМСКИ КАЗНЕНИ ДЕЛА СПОРЕД МАКЕДОНСКОТО И МЕЃУНАРОДНОТО КАЗНЕНО ПРАВО</p> <p>Кривични дела против јавните финансии, платнио промет и стопанството</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фалсификување на пари 2. Поим и видови на парични и стокови хартии од вредност <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Фалсификување на хартии од вредност 2.2. Фалсификување на знаци за вредност 2.3. Посебни случаи на фалсификување на пари, хартии од вредност или знаци за вредност 2.4. Фалсификување знаци за обележување на стоки, мери и тегови 3. Перење пари и други приноси од казниво дело <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Издавање на чек без покритие и злоупотреба на платежни картички 3.2. Издавање на задолжница без покритие 3.3. Изработка и употреба на лажна платежна картичка 3.4. Измама при работењето со хартии од вредност и удели 4. Поим на удел како збир на права и обврски на носителите на капиталот кај трговските друштва <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Повреда на правата од хартии од вредност <p>5. ЗЛОУПОТРЕБА НА ПОСТАПКАТА ЗА ЈАВЕН ПОВИК, ДОДЕЛУВАЊЕ НА ДОГОВОР ЗА ЈАВНА НАБАВКА ИЛИ ЈАВНО-ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО</p> <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Поим, видови и значење на јавните набавки 5.2. Поим на јавно приватно-партнерство 5.3. Поим на концесии 5.4. Елементи на кривичните дела во јавните набавки, јавно приватно партнерство и концесии 5.5. Недозволена трговија 5.6. Недозволено производство 5.7. Недозволена трговија 5.8. Криумчарење 5.9. Царинска измама 5.10. Даночно затајување <p>6. ПОИМ НА ПРОИЗВОДСТВО, ТРГОВИЈА И КРИУМЧАРЕЊЕ, ЦАРИНА И ЦАРИНСКИ ПОСТАПКИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 6.1. Поим на недозволено производство и недозволена трговија 6.2. Царински измами и даночни измами 6.3. Поим на деловни книги, фалсификување и уништување 6.4. Поим на деловна тајна и <i>know how</i> 6.5. Одавање и неовластено прибавување на деловна тајна <p>7. ПОИМ НА КОНКУРЕТСКО ПРАВО, ЗЛОУПОТРЕБА НА МОНОПОЛСКА ПОЗИЦИЈА, КОНЦЕНТРАЦИЈА НА КАПИТАЛ</p>

	<p>7.1. Спречување, ограничување или нарушување на конкуренција 7.2. Нелојална конкуренција во работи на надворешно-трговскиот промет 7.3. Вршење на јавен превоз без поседување лиценца 8. КРИВИЧНИ ДЕЛА ВО ОСИГУРУВАЊЕТО 8.1. Поим на осигурителни измами 8.2. Механизми за превенција и сузбивање на осигурителните измами 8.3. Систем на идентификување на осигурителните измами (меѓународни искуства и практики) 9. СТЕЧАЕН КРИМИНАЛИТЕТ Поим, услови и цел на отворање на стечајната постапка Одговорност во случај на стечај и промена на статусот на правното лице Намерно предизвикување стечај Предизвикување стечај со несовесно работење Злоупотреба на постапката за стечај 10. КАЗНУВАЊЕ НА ПРАВНИ ЛИЦА 10.1. Поим на прани лица 10.2. Главни казни и споредни казни 10.3. Јавно објавување на правосилна судска одлука</p>			
12.	<p>Методи на учење: Наставата се изведува со употреба на интерактивниот концепт на учење (пред-активна фаза, интерактивна фаза и пост-активна фаза). Целиот концепт на настава е организиран на начин што им овозможува на учениците да бидат активни учесници, да анализираат и дебатираат судски пресуди. Предвидениот материјал се предава со употреба на компаративни, аналитички, аналитички описни методи и др. За збогатување на интерактивноста на студентите, часовите се организираат и како работилници, симулации на познати судски случаи од областа на конкурентското право, анализа на европска и меѓународна судска практика, обуки за пишување есеи и сл.</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+15+45		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	45 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30 поени	
	17.3.	Активност и учество	70 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. вклучувајќи презентации, изработка на проектна задача, интернет истражување				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и англиски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Lukas Staffler	Business Criminal Law	Springer	2022
		2.	Marshall B. Clinard, Peter Yeager	Corporate Crime	Routledge	2017
		3.	Joanna Kyriakakis	Corporations, Accountability and International Criminal Law	E-elgar	2021
		4.	Dominik Brodowski (ed.)	Regulating Corporate Criminal Liability	Springer	2017
		5.	Л.Нанев	Криминолошки аспекти на стопанскиот криминалитет	SPPMD,	2006
		6.	S.Kosanovic	Nedozvolena trgovija	Pravni fakultet, Union,	2016
		7.	В.Камбовск и	Коментар на кривичниот законик	Матица Македонска , Скопје	2016
		8.	Д.Костовски	Коментар на законот за стечај	Академик	2014
	9.	Б.Брајановск и	Коментар на законот за трговските друштва	Брајановски Б.	2014	
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
1.	Kosevaliska, Olga and Tusevska, Borka and Ivanova, Elena	Criminological aspects of pink collar crime	Balkan Social Science Review, 11 (11). pp. 51-64.	2019		

		2.	Tusevska, Borka and Kosevaliska Olga	<i>Comparative legal aspects of corporate crime</i>	Judicial reforms and anti - corruption practices: challenges, prospects and transfer of experiences, 1. Универзитет на Југоисточна Европа. pp. 75-94.	2018
		3.	Tusevska, Borka and Kosevaliska, Olga	<i>Crimes of Criminal Insolvency in Macedonian Legislation.</i>	Balkan Social Science Review, 7. pp. 47-65.	2016
		4.	Melissa Randall et. All.	Criminal Law Textbooks: Fundamentals of Business Law	University of Denver	2020
		5.	Richard Gruner	Corporate Criminal Liability and Prevention (Business Crimes Series)	Law Journal Press	2020

Ред. Бр.11

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Право на социјална сигурност				
2.	Код	4PF321122				
3.	Студиска програма	Правни науки од област деловно право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по деловно право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус на студии				
6.	Академска година / семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Билјана Тодорова				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): да им обезбеди на студентите продлабочени теоретски и практични знаења за целите и правните инструменти за заштита од социјални					

	ризици во домашното, споредбеното и меѓународното право, со обука за самостојно истражување и критичко размислување од областа на правото за социјално осигурување и социјална заштита како инструменти на социјалната сигурност во едно општество.			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поим и предмет на социјалната сигурност; - Цел на социјалната сигурност; - Значење на социјалната сигурност; - Поим и видови социјални ризици; - Социјален случај и социјален ризик; - Компаративни модели за заштита од социјални ризици; - Социјалната сигурност во меѓународното и домашното право; - Социјално –правен однос; - Социјални бенефиции; - Извори на правото на социјална сигурност; - Финансиска и административна организација на системот на социјална сигурност; - Социјално осигурување; - Предизвици и реформи во системот на социјално осигурување; - Гранки на системот на социјално осигурување; - Постапка за остварување на права од социјално осигурување; - Организација и финансирање на социјалното осигурување; - Односот меѓу приватниот и јавниот сектор во вршење на дејности за заштита од социјалните ризици; - Социјално осигурување на мигрантите; - Социјална заштита (систем на социјална заштита, начела, права, корисници, услуги и мерки, установи, инспекциски и стручен надзор); - Социјална превенција и социјални услуги; - Обезбедување средства за давање социјални услуги; - Постапка за остварување на правата од социјална заштита; - Враќање на неосновано примени средства и надоместок на штета; - Посебни социјални права; - Социјална сигурност и заштита на децата; 			
12.	Методи на учење: Реализацијата на наставата ќе опфаќа употреба на современа техника на предавања (интерактивни предавања, анализа на случаи, вежби и презентации и гости).			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+15+45		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	45 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	

	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			30 поени	
	17.3.	Активност и учество			70 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			60% активно учество во наставата		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски и/или англиски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	MOT	<i>Социјална сигурност за сите: утврдување на минимумот на социјална заштита и сеопфатни системи за социјална сигурност: краток преглед</i>	Канцеларија за Централна и Источна Европа, Будимпешта, MOT	2013
		2.	Ehtisham Ahmad, Jean Drèze, John Hills, Amartya Sen	<i>Social Security in Developing Countries</i>	Oxford Scholarship Online	2011
3.	Frans Pennings	<i>Introduction to European Social Security Law</i>	Hague-London-Boston	2001		

22.2.	4.	Catherin Barnard	<i>Equal Treatment in Respect of Social Security, u: EU Employment Law, Fourth Edition</i>	Oxford University Press	2012
	7.	Danny Pieters, Bernhard Zaglmayer	<i>Social security cases in Europe: National courts</i>	INTERSENTIA	2006
	6.	Klaus Kapuy, Danny Pieters, Bernhard Zaglmayer	<i>Social security cases in Europe: The European Court of Human Rights</i>	INTERSENTIA	2007
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Дренка Вуковић	<i>Социјална сигурност</i>	Факултет политичких наука, Универзитета у Београду	2009
	2.		Правни прописи од областа на социјалната заштита и социјалната сигурност во РСМ	ЈП „Службен Весник“ - Скопје	
3.		<i>Национална програма за развој на социјалната заштита 2022-2027</i>	МТСП	2022	
4.		<u>Стратегија за здравство на Република Северна Македонија 2021 – 2030</u>	Министерство за здравство на Република Северна Македонија	2021	

		5.	Ivana Vukorepa	<i>Mirovinski sustavi: kapitalno financiranje kao čimbenik socijalne sigurnosti</i>	Sveučilište u Zagrebu - Pravni fakultet	2012
		6.	Danny Pieters	<i>Social security: an introduction to the basic principles</i>	Alphen aan den Rijn	2006
		7.	//	<i>Конвенции и препораки на МОТ релевантни за социјалната сигурност</i>	//	//

Ред. Бр.12

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Право на осигурување				
2.	Код	4PF310822				
3.	Студиска програма	Правни науки од област деловно право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по деловно право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус на студии				
6.	Академска година / семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Вонреден професор Марија Амповска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да ги совладаат сите институти на оваа правна гранка, да стекнат знаења за сите аспекти на правото на осигурување, да ја спознаат домашната правна теорија, законодавство и практика во поглед на примената и остварувањето на правото на осигурување, но исто така и споредбено-правната теорија, законодавство и практика. Оваа предметна програма и методите на учење кои ќе се применат при нејзиното реализирање воедно треба да го воведат студентот во продлабочено критичко анализирање, евалуирање и синтетизирање на научната литература, како и да го оспособи студентот да развие напредни вештини за аргументација на образложените правни мислења и нивно поткрепување со релевантни правни извори.					
11.	Содржина на предметната програма: - Поим на правото на осигурување и неговото место во правниот систем					

	<ul style="list-style-type: none"> - Формално-правни извори на правото на осигурување - Основни поими (елементи) на осигурувањето - Субјекти во правото на осигурување - Статусно право на осигурување - Договорно право на осигурување - Осигурување на имот - Осигурување од одговорност - Осигурување на лица - Реосигурување и соосигурување и - Остварување на правата од осигурување 					
12.	Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; подготвителна настава за испити и колоквиуми: консултации					
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+15+45				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење - задачи	45 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	/			
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30 поени			
17.3.	Активност и учество	70 поени				
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и/или англиски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и анкета на студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

22.2.	1.	Марија Амповска	Право осигурување на	Универзитет Гоце Делчев во Штип	2021	
	2.	Nataša P. Tomić	Pravo osiguranja	Sluzben glasnik Beograd	2019	
	3.	Predrag Šulejić	Pravo osiguranja	Pravni fakultet Universiteta u Beogradu	2005	
	4.	Jeffrey Stempel, Peter Swisher, Erik Knutsen	Principles of insurance law	LexisNexis	2012	
	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Предраг Шулејић	Нека питања стечаја и ликвидације друштва за осигурање са посебним освртом на дејства у погледу двостранотеретних уговора	Право и привреда бр. 5-8/2009;	2009	
	2.	John Birds	Bird's Modern Insurance Law	Sweet & Maxwell, London	2007	
	3.	John Lowry, Philip Rawlings, Robert Merkin	Insurance Law: Doctrines and Principles, Second Edition	Hart Publishing, Oxford	2011	
	4.	Katarina Ivančević	Osiguranje javnih beležnika od profesionalne odgovornosti	Revija za pravo osiguranja, Udruženje za pravo osiguranja, godina XI, br. 2, стр. 66-75	2012	

Ред.бр.13

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Берзанско право
2.	Код	4PF321322
3.	Студиска програма	Правни науки од област деловно право
4.	Организатор на студиската програма (единица,	Правен факултет, Катедра по Деловно право

	односно институт, катедра, оддел)			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус на студии		
6.	Академска година / семестар	Прва година / Втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник	Вонреден проф. д-р Кристина Мишева		
9.	Предуслови за запишување на предметот	/		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има за цел да го унапреди и систематизира знаењето на студентите од трет циклус на правните студии со позитивно-правните карактеристики на берзите, и берзанското работење согласно домашното и меѓународното законодавство. Друга цел е студентите да се стекнат со дополнително знаење за правниот режим на регулираното тргување со хартиите од вредност и правила на информирање, вложување и располагање со хартиите од вредност. Дематеријализацијата на хартиите од вредност и улогата на Централниот депозитар за хартии од вредност и регулаторните тела. Понатаму, оваа предметна програма има и друга посебна цел, а тоа е да се воведат нови содржини кои се во однесуваат на влијанието на технологијата на берзите, правилата за котирањето на берзите, , нерегулираното тргување: тргување со криптовалути.			
11.	Содржина на предметната програма: 1. Поим, начела, извори на берзанското право, 2. Поим, функции и видови на берзи (македонска берза и светските берзи), 4. Правен статус и внатрешна организација на берзата. 4. Правната положба на овластените учесници на берзата, 4. Брокерски друштва 5.Институционални инвеститори (депозитарни и недепозитарни). 6. Берзанска работа, елементи (ствар и цена), склучување на берзанска работа, престанок и исполнување на правната работа 7. Хартии од вредност, видови хартии од вредност (акции и обврзници) и располагање, 8. Понуда и емисија на хартиите од вредност. Дематеријализација на хартиите од вредност. 9. Улогата, организацијата и правилата за работење на ЦДХВ, 10. Оданочување на хартиите од вредност, 11. Надзор и контрола над учесниците во тргувањето. Комисија за хартии од вредност. 12. Технолошкиот развој и берзите, криптовалути и нерегулираните тргувања. Финтех и Регтех.			
12.	Методи на учење: Наставата се изведува преку ex-cathedra и online предавања, интерактивна настава со дискусија; Активно вклучување на студентите во предавањата, вежбите и проектни задачи. Изработка на семинарски труд; Практична настава и рагледување случаи од пракса. Подготовка на студентите со континуираната проверка на знаењето за успешно завршување на завршниот испит.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	$3*12+2*1+2*15+15+45=150$		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 12 недели x 3 часа	36 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 12 недели x 2 часа	24 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа

		16.3.	Домашно учење - задачи		45 часа	
17	Начин на оценување					
.	17.1.	Тестови		/		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		30 поени		
	17.3.	Активност и учество		70 поени		
18	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
.			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите форми на наставни и други активности			
20	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски и/или англиски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Комисија за хартии од вредност	Пазарот на хартии од вредност во Република Македонија, Денес и утре	КХВ	2006
		2.		Закон за хартиите од вредност; Закон за трговските друштва, Закон за преземање на акционерските друштва	ЈП „ Службен Весник“	
3.	Марија Г. Самоников	Финансиски пазари и институции	Универзитет „ Гоце Делчев“ - Штип	2021		

	4	European Commission	EU banking and financial services law	https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/eu-banking-and-financial-services-law_en		
	5.	EUR-lex	European Court reports		2008-2022	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Небојша Јованович	Берзанско Право	Правен факултет Универзитет Београд	2009
2.		Frederick S. Mishkin, Stanley Eakins	Financial Markets and Institutions	Pearson; 8 edition	2014	
3	Јован Зафировски	Монетарно право	Правен факултет- Скопје	2018		

Ред.бр.14

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методологија на научно- истражувачка работа			
2.	Код	4PF300122			
3.	Студиска програма	Правни науки од област деловно право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за Деловно право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10
8.	Наставник	Проф. д-р Јован Ананиев, Проф. д-р Страшко Стојановски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите и усвојување на основни знаења по предметот Методологија на научно- истражувачката работа. Оспособување на студентите за научно- истражувачка работа преку продлабочено запознавање со основните методи и техники на истражување во Општествените науки.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Методологија на општествени истражувања - Квалитативен пристап - Набљудување - Интервју - Анализа на документи - Проучување на случај - Квантитативен пристап 				

	<ul style="list-style-type: none"> - Анкета - Обработка на податоци и статистички техники - Истражувачки дизајн или Скица - Анализа на податоци од квалитативен и квантитативен пристап - Изготвување на истражувачки извештај 					
12.	Методи на учење: Предавања, Вежби, Семинарска работа, Консултации					
13.	Вкупен расположив фонд на време		10 ЕКТС x 30 часа = 300 часа			
14.	Распределба на расположивото време		4*15+4*15+3*15+45+90 =300			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава. 15 недели x 4 часа = 45 часа	60 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 15 недели x 4 часа = 45 часа	60 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	45 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа		
		16.3.	Домашно учење - задачи	90 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			/	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)			30 поени	
	17.3.	Активност и учество			70 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) F		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) E		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) D		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) C		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) B		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) A		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски и/или Англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Автор	Издавач	Година
		1.	В. Лоренс Њуман	Општествено истражувачки методи	Просветно дело	2009
2.		Џенет Батолф Џонсон Х. Т. Рејнолдс	Истражувачки методи на политичката наука	Академски печат	2009	

			Џејсон Д. Мајкоф			
	3.	Jean-Frédéric Morin, Christian Olsson, and Ece Özlem Atikcan (ed.)	Research Methods in the Social Sciences: An A-Z of key concepts	Oxford University Press	2021	
	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Автор	Издавач	Година	
22.2.	1.	Peter Cane and Herbert Kritzer	The Oxford Handbook of Empirical Legal Research	Oxford University Press	2010	
	2.	Dawn Watkins and Mandy Burton (ed)	Research Methods for Law	Routledge	2013	
	3.	Janet M. Box-Steffensmeier, Henry E. Brady, and David Collier	The Oxford Handbook of Political Methodology	Oxford University Press	2009	
	4.	H. Russel Bernard	Research Methods in Anthropology, Qualitative and Quantitative Approaches, Fourth Edition	Altamira Press	2006	

